

Dictamen sobre la consulta formulada per una entitat particular d'àmbit universitari en relació al procediment d'autorització per a la instal·lació de videocàmeres.

En data 2 de juny de 2004, ha tingut entrada a aquesta Agència Catalana de Protecció de Dades un escrit de l'administrador d'una entitat particular d'àmbit universitari on s'exposen els fets que han justificat la instal·lació de càmeres dins del recinte d'aquesta entitat i a l'exterior de l'immoble que capta imatges de la vorera i que això ha donat lloc a que la Guàrdia Urbana els hi demani la retirada de la càmera que capta dades de la via pública. En virtut d'això, sol·licita informació sobre aquests fets per a procedir a les gestions oportunes per normalitzar aquesta situació.

Examinada la documentació presentada i vista la proposta de dictamen de l'Assessoria Jurídica d'aquesta Agència, es fan les consideracions següents,

I

La instal·lació de cambres de videovigilància comporta una recollida d'informació relativa a persones que poden ésser identificades o identificables, que són filmades en espais públics o privats, i que poden comportar una restricció en l'exercici dels seus drets pel que es refereix a la intimitat, pròpia imatge i a la protecció de les dades personals.

Efectivament, el dret a la protecció de dades de caràcter personal restaria afectat per aquest tipus de tractament de les dades en que consisteix la captació d'imatges que, a més, són considerats com a tractaments especialment sensibles com s'ha posat de relleu a la Directiva 46/95/CE, de 24 d'octubre de 1995, sobre protecció de les persones físiques en allò que respecta al tractament de les dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades.

No obstant això, la regulació sobre la utilització de videocàmeres no es troba tan sols subjecte a la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (LOPD) en allò que fa referència al tractament de dades personals, sinó que també hi ha regulació específica continguda a la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la que es regula la utilització de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en llocs públics i a Catalunya pel Decret 134/1999, de 18 de maig, que regula l'autorització i ús de les càmeres i altres dispositius per captar i gravar imatges i sons en llocs públics, així com la seva custòdia i destinació de les gravacions obtingudes mitjançant aquests aparells.

D'acord amb això hi ha una diversa regulació de l'ús d'aquests aparells segons s'ubiquin i gravin imatges en espais públics o privats i segons es tracti de la utilització per forces i cossos de seguretat o no. Així com els tractaments de dades procedents d'imatges i sons obtinguts per les forces i cossos de seguretat mitjançant la utilització de vídeo càmeres en espais públics disposen d'una regulació específica a l'article 2.3 e) de la LOPD, no s'indica cap règim específic sobre la utilització privada d'aquestes instal·lacions que realitzin altres subjectes i cal remetre's al règim general de la LOPD.

II

La utilització de dispositius de videovigilància quan es realitza en espais públics i per les forces i cossos de seguretat precisa d'una autorització prèvia a la seva instal·lació que tenint en compte els principis de proporcionalitat, idoneïtat i intervenció mínima, atorga el director general de Seguretat Ciutadana, previ informe de la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància (articles 4 i 7 del Decret 134/1999, de 18 de maig).

D'altra banda, d'acord amb la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, no es poden utilitzar videocàmeres per captar imatges ni sons de l'interior de les vivendes, ni dels seus vestíbuls, llevat que es disposi del consentiment del titular o autorització judicial .

No obstant això, quan aquesta activitat es desenvolupa per entitats privades que tenen per objecte la vigilància i la seguretat i amb aquesta finalitat utilitzen videocàmeres, malgrat no disposar d'una normativa reguladora específica, el reglament de seguretat privada (Reial decret 2364/1994, de 9 de desembre) preveu la utilització d'aquests dispositius. Per tant, aquest Reial Decret 2364/1999, de 9 de desembre, és la única regulació que hi ha per a l'ús de la videovigilància per part d'empreses encarregades de la seguretat privada fins que no es desenvolupi la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, tal i com preveu la seva disposició addicional novena.

III

Certament, les dades relatives a persones físiques identificades o identificables, constituïdes per imatge i so, són dades personals d'acord amb allò establert a l'article 3. a) de la LOPD i article 1, punt 4 del Reial Decret 1.332/1994, de 20 de juny, pel qual es desenvolupen determinats aspectes de la LOPD. El principi de proporcionalitat en la utilització d'aquests sistemes, analitzant la idoneïtat respecte als fins perseguits, i la proporcionalitat de les mesures relatives al tractament de les dades (retenció de les imatges i terminis), a més de la deguda informació als interessats sobre la utilització d'aquestes instal·lacions seran elements indispensables per a valorar la legitimitat de l'actuació.

D'altra banda, la captació d'imatges, amb conservació o no de les mateixes, és una operació o procediment tècnic que s'inclou dins el concepte de tractament de dades d'acord amb allò establert a l'article 3.c) de la LOPD.

El tractament de dades personals requereix del consentiment previ de l'afectat i el deure d'informar d'aquest tractament als afectats (articles 5 i 6 de la LOPD) a més de l'oportuna declaració i registre d'aquests tractaments a l'autoritat de control competent. D'aquesta manera els tractaments de dades consistents en la captació d'imatges per videocàmeres, en ésser comunicats a una autoritat independent, es podria supervisar que disposen de les precaucions i garanties que aquests sistemes han de tenir.

IV

La Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, preveu que l'Agència s'exerceixi el seu control sobre els tractaments de dades personals duts a terme per institucions públiques de Catalunya (Generalitat, ens locals i ens que en depenen) i per les

universitats. Restant únicament habilitada per intervenir en altres tractaments privats de les dades personals quan es tracti de fitxers creats per les administracions o entitats abans esmentades i siguin gestionats en la prestació de serveis públics o bé es tracti d'entitats que tinguin participació majoritària del capital, o porten a terme activitats per compte d'una administració pública (article 3 de la Llei 5/2002, de 19 d'abril).

D'acord amb això, el supòsit que se'ns consulta si no comporta la creació d'un fitxer creat per una de les entitats esmentades, en aquest cas s'hauria d'entendre el de la Universitat, no estaria compresa dins de l'àmbit d'actuació de l'Agència.

El tractament que pretén realitzar l'entitat particular d'àmbit universitari, si consisteix en una actuació d'un particular que no es troba relacionat amb la Universitat corresponent, de tal manera que sigui aquesta institució la que pugui crear els fitxers relatius a aquests tractaments de dades derivats de la instal·lació de videocàmeres, s'hauria de comunicar a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.

ES DICTAMINA,

Que la instal·lació de videocàmeres en llocs públics únicament es pot realitzar per les forces i cossos de seguretat mitjançant la corresponent autorització administrativa d'acord amb allò establert a la Llei 4/1997 de 4 d'agost. També poden procedir a la instal·lació d'aquests dispositius les empreses autoritzades de seguretat privada d'acord amb allò previst a l'esmentada Llei orgànica 4/1997.

Que no es poden utilitzar videocàmeres per prendre imatges de l'interior de vivendes, ni vestíbuls, llevat de l'existència de consentiment del titular o autorització judicial (article 6.5 de la Llei orgànica 4/1997 de 4 d'agost).

Que el tractament de dades que comporta la captació de les imatges i sons, sobretot si aquestes gravacions resten emmagatzemades, es regirà per allò establert a la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (LOPD), per tant caldrà declarar el corresponent tractament davant l'autoritat de control competent i sotmetre's a les disposicions aplicables en aquesta norma (duracions de les gravacions, mesures de seguretat del sistema, etc.). A més, caldrà tenir en compte en la instal·lació dels dispositius de videovigilància els principis de proporcionalitat, idoneïtat i d'informació als afectats per tal de respectar degudament els drets que poden quedar limitats amb aquests sistemes de control.

Que l'Agència Catalana de Protecció de Dades és competent per a conèixer dels tractaments de dades que realitzen les entitats esmentades a l'article 3 de la Llei 5/2002, de 19 de març,. Per la qual cosa l'entitat particular d'àmbit universitari es podria adreçar a la Universitat de la qual és centre adscrit per tal de que es procedís, si s'escau, a la creació dels corresponents fitxers per aquella institució i que un cop elaborats es podrien notificar a l'Agència Catalana de Protecció de Dades.